

УДК: 65. 011.3:658; 330.131.7

РИЗИК-ВИРОБНИЦТВО – ОСОБЛИВИЙ ВИД УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ РИЗИКІВ

*Пахомова Л.В., асистент
lyudakada@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Відоме, що ризики супроводжують людство протягом всієї його історії. Однак, проблеми розуміння сенсу, істинної природи ризику і управління в його умовах не тільки не зменшується, але, як ні парадоксально, ще й збільшується.

Існує декілька причин такого явища: по-перше, цьому сприяє зростання ролі підприємництва, яке за своєю суттю є організацію новшеств і їх впровадження, що веде до народження нових ризиків; по-друге, зростання обсягу зв'язків між країнами, що приводить до появи значної кількості зовсім нових ризиків – ризиків зовнішньо-економічної діяльності. І навіть створення у 1956 році спеціального, особливого напрямку управління, управління в умовах ризику, а саме «ризик-менеджменту», поряд з позитивними результатами, все ж таки не зменшило гостроту проблеми.

На цьому фоні зовсім недавно був зроблений значний крок у напрямку удосконалення ризик-менеджменту – у [1] запропоновано поділити його на спеціалізовані, професійно спрямовані частки: ризик-економіку, ризик-інженерію, ризик-адміністрацію. А також виділити у всьому управлінні в умовах ризиків ще один професійний напрям – ризик-виробництво.

Тому до останнього часу ні у теорії, ні у практиці управління в умовах ризиків не було терміну і поняття «ризик-виробництво» [1]. Ризики у виробництві, виробничі ризики, як й ризики інших сфер діяльності досліджувалися у межах тільки «ризик-менеджменту» разом з усіма іншими ризиками.

Але ризик-менеджмент, як й будь-який інший від менеджменту, – це не виробництво, а його організація [2]. Тому виробничі ризики і управління в умовах цих ризиків не може досліджуватися у межах ризик-менеджменту.

Це одна з причин, яка спонукала авторів [1] ризики виробництва і управління в умовах цих ризиків виділити в окремий вид управління – у ризик-виробництво.

Метою даній доповіді й стало звернення уваги на причини і

наслідки засвоєння сенсу нового терміну, поняття і явища, яким стане ризик-виробництво.

Звичайне у зв'язку з появою нового терміну і відповідного поняття і, є сподівання, й явища – «ризик-виробництво», може скластися враження, що для формування, організації ризик-виробництва потребується значний час, зусилля, затрати.

Але автор доповіді вважає, що проблема не так складна, як може сприйматися, казатися на перший погляд.

Справа у тому, що досвід дослідження ризиків і управління в умовах ризиків свідчить про те, що виробничі ризики часткове вже визначені у ризик-менеджменті – просто помилкове вони визначалися не як виробничі, а, наприклад, як інженерні, технічні.

Тому автор доповіді вважає, що першим кроком для формування ризик-виробництва необхідно провести, скажімо, ретельну «інвентаризацію» видів ризиків і серед них виділити, відокремити саме виробничі ризики. А вже далі дійсне необхідно створювати методологію ризик-виробництва, тобто, методологію управління в умовах виробничих ризиків.

По-друге, як свідчить менеджмент персоналу, деяка діяльність завжди проводиться по здійсненню безпеки діяльності робітників й особливе – робочих; існує й ретельне урахування випадків порушення правил безпеки.

Фактичне боротьба за техніку безпеки – це неусвідомлена боротьба не з чим іншим, як боротьба за зменшення втрат саме від виробничих ризиків. Це не що інше, як управління в умовах виробничих ризиків, тобто, це не що інше, як ризик-виробництво.

На думку автора доповіді введення нового терміну і поняття, яким є «ризик-виробництво», - це важливіше явище у теорії і практиці діяльності людства в умовах ризиків.

Фактичне це початок нового етапу у розвитку цієї діяльності. І дійсно ні на жодному з минулих етапів навіть не ставилося питання про необхідність виділення ризик-виробництва в окремий від діяльності людини в умовах ризиків.

Звичайно, попередні етапи теж свідчать про прогрес, позитивні результати у розвитку уявлень про ризики.

Але при цьому буде більше недоліків, ніж досягнень. Так, на першому етапі навіть взагалі не ставилася проблема визначення поняття «ризик»; тут мова йшла тільки про небезпеку. Але небезпека – це не ризик, а тільки його наслідок.

Мабуть, самим важним був другий етап, коли вперше була поставлена проблема розрахунку величини ризику. На даному етапі вперше вводиться така важлива міра ризику, як «середнє квадратичне відхилення сигма».

На третьому етапі, який продовжується й зараз, в основному переважає діяльність людини в умовах економічних ризиків. Але і економічні ризики, і інженерні ризики, і адміністративні ризики, - всі разом розглядалися тільки у ризик-менеджменті.

Але виробничі ризики і, тем більше, ризик-виробництво до останнього часу окремо не розглядалися. Це звичайне зменшувало ефективність діяльності в умовах виробничих ризиків.

Висновок. Які б труднощі ні були при розробці, формуванні ризик-виробництва, вони без сумніву випровадитиме саме позитивним результатом відокремлення такої важливої сфери управління в умовах ризиків, якою стає ризик-виробництво.

Література:

1. Бабайлов, В., & Курденко, О. (2022). Від ризик-менеджменту до ризик-економіки. *Економіка та суспільство*. № 46. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-46>.
2. Бабайлов В.К. Управління, менеджмент, виробництво. *Бізнес-Інформ*. 2012. №1 . С. 157-159.

UDC 377.35

THE ESSENCE OF THE CONCEPT OF "INNOVATIVE TECHNOLOGY" IN THE TEACHING OF ECONOMIC DISCIPLINES

*Pogorelova T.A., Associate Professor
Pererva P.G., Doctor of Economic Sciences, Professor
pgpererva@gmail.com
National Technical University «KhPI»*

Innovation as a pedagogical concept means “the introduction of something new into educational work. Innovations often refer to the introduction and application of new methods, ways, means, new concepts, to the implementation of educational literature, new curricula, and educational measures. As a concept, innovation is wholly included in the concept of modernization or modernizing educational work” [9]. Innovations in education can be a method, methodology, pedagogical tool,